

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 22123
Tarih : 31.10.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Umumi Hıfzıssıhha Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.
Gereğini arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 01 Kasım 2022	Esas No: 2/4696

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
3 1 Ekim 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
3 1 Ekim 2022
No: 1104095

GENEL GEREKÇE

Erkek egemenliğinin toplumun bütün hücrelerine sirayet ettiği günümüzde toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılık dolayısıyla kadınlar yalnızca sosyal, siyasal ve ekonomik haklarından değil aynı zamanda sağlık haklarından da mahrum kalmaktadır. Toplumsal, ekonomik ve siyasal çevrenin sağlıklılığı belirlemede temel etkenler olduğu göz önünde bulundurulduğunda kadınların sağlığının bu süreçlerden ciddi biçimde etkilendiği açıktır. Toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığın olumsuz sonuçlarından biri kadınların sağlık hizmetlerinden yeterince yararlanamamasıdır.

Kadınların sağlığa erişimi erkeklere oranla daha düşüktür. Kadınların istihdama, eğitime, kamusal alana ve teknolojiye erişiminin erkeklere oranla daha düşük olması kadınların sağlık hizmetinden yararlanmasını da önemli oranda etkilemektedir. En güvencesiz, düzensiz ve düşük ücretli işlerde çalışanların büyük kesimini kadınların oluşturması kadınların sağlık hakkından yeterince yararlanmamasını beraberinde getirmektedir. Ayrıca, kadınların sağlık merkezlerine erişememesi, anadili gibi temel sorunlar dolayısıyla sağlık sorunlarını da yeterince dillendirememesi, sağlık hakkının merkezinde yer alan bilgilendirme hakkında yararlanamaması, sağlık hizmetini düzenli alamaması ve aşı ve ilaç gibi temel tıbbi ihtiyaçlara ulaşamaması gibi nedenlerle kadınlar ciddi sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sağlık sorunlarından biri de kadınlar arasında en yaygın görülen dördüncü kanser türü olan rahim ağzı kanseridir.

Kadınların sağlık hakkından mahrum bırakılması yalnızca kadınların sağlığını kaybetme riskini doğurmamakta aynı zamanda yaşamını kaybetme gibi hayati riskleri beraberinde getirmektedir. Nitekim dünyada her yıl binlerce kadın rahim ağzı kanserinden (serviks) kaynaklı yaşamını kaybetmektedir. Oysa rahim ağzı kanser, Human Papilloma Virüsü (HPV) aşısı ve tarama testleri sayesinde büyük oranda önlenabilmektedir.

Türkiye’de her 5 kadından birinde görüldüğü halde kadınların HPV aşısına ulaşımı önünde ciddi engeller bulunmaktadır. Üç doz yapılması gereken aşının ücreti çok sık zamlanmakta olup gelen son zamlarla birlikte yaklaşık 3.046,593 liraya yükselmiştir.

HPV aşısının düzenli bir şekilde uygulandığı gelişmiş ülkelerden toplanan veriler, aşının 15-19 yaş arası genç kadınlarda HPV enfeksiyonu yüzde 83 azalttığı, ayrıca aşı sayesinde 20-24 yaş arası kadınlarda enfeksiyon oranının yüzde 66 düştüğü belirtilmektedir. Koruyuculuğunun yüzde 100’e yakın olduğu bilinen, güncel yayınlarda HPV aşısı, 2006-2020 yılları arasında 100’den fazla ülkenin ulusal aşı programına girmişken, Türkiye’de asgari ücretin yarısından fazlasına satılan aşının maddi külfeti sebebiyle birçok insan devletin yükümlülüğü olan eşit, parasız ve ulaşılabilir sağlık hakkına erişmekte güçlük yaşamaktadır.

Yapılacak aşıyla bir sürü kanser çeşidinin önüne geçilebilecekken iktidar tarafından, aşılama bir maliyet olarak görmektedir. Hâlbuki kamusal sağlık hizmetlerinin etkili ve önleyici bir yaklaşımla sunulması, HPV aşısının ulusal aşı programına alınmasıyla daha az maliyetle kanser hastalığı önlenilecek ve birçok kadının yaşam hakkı daha etkili bir şekilde korunmuş olacaktır.

Sağlık ve sosyal güvenlik hakları, Anayasa ile koruma altına alınmış ve devlete sorumluluk yüklemiştir. Yargı da verdiği kararlarda HPV aşısı ile ilgili sorumluluğun devlete ait olduğuna karar vermiştir. HPV aşısı işle ilgili HPV aşısına ilişkin gerek kadınların bireysel

olarak gerekse de kadın\çocuk derneklerinin açtığı ve kadınların lehine kazandığı davalar bulunmaktadır. Henüz geçtiğimiz günlerde Önce Çocuklar ve Kadınlar Derneği, "HPV Aşısı Ücretsiz Olsun" mücadelesi kapsamında, aşı ücretinin iadesi talebiyle açtığı davayı kazandı. Kadınların olumlu sonuçlanan hukuki mücadelelerine rağmen yasal düzenleme için herhangi bir adım atılmamıştır.

HPV'ye bağlı gelişen kanserlerden aşı ile korunmak mümkündür. Bu nedenle öncelikli olarak kız çocuklarının 9-14 yaş aralığında aşılantmaları, halihazırda yürütölen ulusal taramanın yanında HPV aşılarının herkes için ulaşılabilir şekilde ücretsiz olarak ulusal aşı programına eklenmesi ve önlenöbilir hastalıkların ve ölümlerin önüne geçilmesi için gerekli adımlar atılmalıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklif ile öncelikli olarak 9-14 yaş aralığında kız çocuklarının aşılantmaları, halihazırda yürütölen ulusal taramanın yanında HPV aşılarının herkes için ulaşılabilir şekilde ücretsiz olarak ulusal aşı programına eklenmesi için aşılama programına alınması amaçlanmaktadır.

MADDE 2-Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

UMUMİ HIFZISSİHHA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1-24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

'EK MADDE 4- Human Papilloma Virüs (HPV) aşısı Sağlık Bakanlığı tarafından öncelikli olarak 9-14 yaş aralığında kız çocukları olmak üzere, halihazırda yürütülen ulusal taramanın yanında herkes için ulaşılabilir şekilde ücretsiz olarak uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenir.

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.